

Jarosław Koral

Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu Caritas, Warszawa, 22-26 września 1999 r.

Saeculum Christianum : pismo historyczno-społeczne 6/2, 273-275

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**SPRAWOZDANIE Z MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU CARITAS,
Warszawa, 22-26 września 1999 r.**

U progu trzeciego tysiąclecia musimy zdać sobie wyraźnie sprawę z tego, że przyszłość Europy zależy nie tylko od dążenia do gospodarczej integracji, lecz także od postawy gotowości wychodzenia naprzeciw ludzkiemu ubóstwu, biedzie, chorobom i cierpieniom na naszym kontynencie i w skali całego świata. Znany niemiecki poeta Wolfgang Goethe powiedział: „Człowiek jest szlachetny, gotowy do pomocy i dobry”. Te słowa mogą się wydawać w pełni zasadne i wystarczające jako motyw przewodni europejskiego systemu opieki społecznej opartego o zasady humanizmu. Wydają się jednak mało przekonujące w stosunku do szeroko rozumianej posługi charytatywnej, która swoje korzenie umiejscawia w chrześcijańskiej wizji człowieka. To właśnie „miłość Chrystusa przynagła nas” (2 Kor 5,14) do niesienia pomocy wszystkim ludziom potrzebującym, by mogli mimo trudności, biedy, czy choroby żyć w sposób godny, przynależny ludzkiej osobie.

Konkretną odpowiedzią na to wezwanie do niesienia miłości całemu światu i ludziom, zwłaszcza ludziom potrzebującym, był Międzynarodowy Kongres Naukowy *Caritas w Europie w trzecim tysiącleciu*, który odbył się w Warszawie w dniach 22-26 września 1999 r.

Organizatorami tego przedsięwzięcia byli: Caritas Polska, Instytut Wiedzy Charytatywnej Uniwersytetu Alberta-Ludwiga we Freiburgu oraz Studium Caritas Wydziału Kościelnych Nauk Historycznych i Społecznych Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Przebieg Kongresu wyznaczała klasyczna zasada nauczania społecznego: widzieć – ocenić – działać. Uroczyste rozpoczęcie tej naukowej konferencji poprzedziła Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem ks. kard. J. Glempa Prymasa Polski, który również wygłosił homilię i skierował słowa powitania do zebranych uczestników Kongresu. Po Mszy św. w auli Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego dokonano oficjalnego otwarcia Kongresu, gdzie głos zabrali: ks. prof. dr hab. Roman Bartnicki – rektor Akademii Teologii Katolickiej; prof. dr Heinrich Pompey – Dyrektor Instytutu Caritaswissenschaft Uniwersytetu we Freiburgu; ks. dr Wojciech Łazewski – Dyrektor Caritas Polska oraz pan minister Mirosław Koźlakiewicz, który w imieniu premiera RP Jerzego Buzka odczytał list skierowany do uczestników Kongresu. Wykład inauguracyjny pt. *Kierunki i problemy diakonii charytatywnej wspólne dla Kościołów w Europie*, wygłosił przewodniczący Caritas Europa – Denis Vienot.

Mottem drugiego dnia Kongresu Caritas było słowo – widzieć. W sesji przedpołudniowej, której przewodniczyli prof. dr R. Mengus ze Strasburga i ks. prof. dr hab. H. Skorowski z ATK, głos zabrali: ks. prof. dr hab. P. Nitecki (Wrocław); ks. prof. dr hab. J. Balicki (ATK); dr T. Jansen (Bruksela); prof. dr H. Braun (Trewir); o. H. Matusiewicz (Caritas Polska). Wystąpienia dotyczyły następujących szczegółowych zagadnień: *Zmiany w systemach wartości w Europie Zachodniej i Wschodniej; Aktualne przeobrażenia gospodarcze i społeczno-demograficzne w Europie; Współczesne sys-*

temy zabezpieczenia socjalnego i zdrowotnego w Europie. Obradom popołudniowym przewodniczył ks. dr W. Łazewski – dyrektor Caritas Polska. Tematem wiodącym była postawa społeczna chrześcijan i wspólnot chrześcijańskich w Europie. Bardzo interesującą rzeczą były kilkuminutowe wystąpienia przedstawicieli Caritas z państw Europy Zachodniej, Środkowej i Wschodniej oraz relacje przedstawicieli Kościołów prawosławnego i ewangelickiego na powyższy temat. Ten dzień Kongresu zakończyła praca w grupach językowych (polska, niemiecka, angielska, francuska i rosyjska), której zasadniczym celem była analiza sytuacji socjalnej w danych krajach, ukazanie najpilniejszych wyzwań dla działalności charytatywnej oraz wskazanie priorytetów działania dla organizacji Caritas.

Trzeci dzień trwania Kongresu za temat wiodący przyjął słowo oceniać. Obradom przedpołudniowym przewodzili prof. dr M. Spiker z Uniwersytetu z Osnabrück i ks. prof. dr hab. J. Balicki z ATK. Pierwszy wykład dotyczył biblijno-teologicznych podstaw Caritas w ujęciu prawosławnym – prof. A. Papaderos z Krety; protestanckim – prof. dr T. Wyller z Oslo i katolickim – prof. dr G. Schmidt z Paderborn. Kolejnym interesującym wystąpieniem było ukazanie chrześcijańskiej nauki społecznej jako teoretycznej podstawy działalności charytatywnej w Europie, której podjęli się ks. prof. dr hab. H. Skorowski z ATK i dr A. Wohlfart z Uniwersytetu z Passau. Trzecim wykładem w tej przedpołudniowej sesji było przedstawienie teologicznych podstaw charytatywnej diakonii we wspólnotach parafialnych. Ukazały nam to wystąpienia prof. dra R. Mengusa z Uniwersytetu ze Strasburga oraz dra T. Kamińskiego z ATK.

W części popołudniowej, uczestnicy Kongresu mieli okazję zwiedzenia projektów socjalnych, które są prowadzone lub wspierane finansowo przez organizację Caritas w naszej ojczyźnie. Goście Kongresu udali się do Lasek, Tykocina, Białegostoku i Pułtusza, aby zapoznać się z dziełami tam funkcjonującymi.

Czwartym dniem Kongresu była sobota, która upłynęła pod hasłem działań. Pierwszą sesję poprowadzili prof. dr H. Braun z Trewiru i o. H. Matusiewicz z Caritas Polska. Poruszono następujące zagadnienia: *Teoria a praktyka solidarności i postaw społecznych we wspólnotach parafialnych; Przyszłość służb i ośrodków specjalistycznych Caritas w Europie; Zmiana w systemach wartości w Europie Zachodniej i Wschodniej; Polityka socjalna Caritas w Europie: opcje i szanse realizacji.* Referentami powyższych tematów byli: prof. dr H. Pompey z Freiburga; B.O. Kuper z Brukseli; bp prof. dr R. Marx z Paderborn oraz prof. dr M. Spiker z Uniwersytetu z Osnabrück.

Część popołudniowa obejmowała pracę w grupach językowych, na temat nowatorskie opcje i modele pracy charytatywnej. Uczestnicy zwrócili uwagę przede wszystkim na rozszerzenie współpracy Caritas z innymi organizacjami działającymi na polu charytatywnym w skali poszczególnych krajów i całej Europy, na wymianę form i metod działania w konkretnych sytuacjach oraz na edukację i formację etatowych pracowników Caritas i wolontariuszy. Następnie odbyło się kolokwium podsumowujące wszystkie poruszane szczegółowe kwestie w czasie trwania Kongresu. Wypowiadali się więc fachowcy z krajów Europy Zachodniej i Środkowej. Całość tych refleksji i uwag

uzupełnił referat abpa Paula Cordesa – przewodniczącego Papieskiej Rady Cor Unum, który dotyczył międzynarodowych i ekumenicznych aspektów pracy charytatywnej.

Całość Międzynarodowego Kongresu Naukowego – *Caritas w Europie w trzecim tysiącleciu. Caritas Christi urget nos*, zakończyła uroczysta Msza św. transmitowana przez radio, której przewodniczył bp Jacek Jezierski – przewodniczący Komisji Charytatywnej Episkopatu Polski. W czasie tej Eucharystii odczytano także życzenia Ojca Św. Jana Pawła II, skierowane do uczestników Kongresu, by ewangeliczny nakaz miłosierdzia pomógł wszystkim wypełnić wielką misję miłości w dzisiejszym świecie.

Kongres Naukowy Caritas w Europie w trzecim tysiącleciu miał za podstawowe zadanie zachęcenie uczestników do wymiany poglądów i opinii na temat pracy charytatywnej na progu trzeciego tysiąclecia. Stał się on miejscem spotkania teorii z praktyką i wspaniałą okazją nawiązania współpracy pomiędzy ośrodkami naukowymi i osobami pracującymi w Caritas oraz innymi organizacjami pracującymi na rzecz ludzi potrzebujących. Szczególnie cennym elementem Kongresu był jego wymiar ekumeniczny, który ukazał iż tak naprawdę wszystkim chodzi o dobro drugiego człowieka, zwłaszcza tego chorego, cierpiącego, bezrobotnego, czy uwikłanego w patologie społeczne.

Warszawa, jako stolica państwa w środkowej Europie, stała się doskonałym miejscem do zorganizowania i przeprowadzenia tego Kongresu, na którego obrady przybyli uczestnicy z ponad 22 krajów Europy.

Ks. Jarosław Koral SDB